



Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

08 липня 2020 року

м. Київ

№ 98

Про затвердження Змін до Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України

Відповідно до статей 6, 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 35, 66, 67, 70 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою визначення необхідного рівня нормативів достатності капіталу банків для забезпечення їх стійкості Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 141 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту методології регулювання діяльності банків (Наталія Іваненко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Катерину Рожкову.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

В. о. Голови

Катерина РОЖКОВА

Інд. 22

Зміни до Положення про здійснення оцінки стійкості
банків і банківської системи України

1. У розділі I:

1) пункт 2 викласти в такій редакції:

“2. Це Положення визначає порядок здійснення Національним банком оцінки якості активних банківських операцій (далі – активи), прийнятності забезпечення за кредитними операціями, перевірки якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна, достатності (адекватності) регулятивного капіталу, достатності основного капіталу (разом далі – достатність капіталу), визначення необхідного рівня нормативів достатності капіталу та оцінки стану списання знецінених фінансових активів банку з метою сприяння фінансовій стабільності, включаючи стабільність банківської системи України, шляхом оцінки стійкості банків і банківської системи України до несприятливих змін у макроекономічному середовищі.”;

2) у пункті 4:

підпункт 5 викласти в такій редакції:

“5) Звіт про результати першого етапу оцінки стійкості банку – частина окремого розділу аудиторського звіту про результати оцінки якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями, оцінки стану списання знецінених фінансових активів, складена згідно з вимогами розпорядчого акта Національного банку, яким встановлено порядок оцінки стійкості банків і банківської системи України;”;

пункт доповнити після підпунктів 7³, 11 та 12 трьома новими підпунктами 7⁴, 11¹ та 13 відповідно такого змісту:

“7⁴) нерухоме майно – нерухоме майно, що обліковується банком як за балансовими, так і за позабалансовими рахунками, включаючи інвестиційну нерухомість, необоротні активи, утримувані для продажу, нерухоме майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя, нерухоме майно, що отримане банком у заставу;”;

“11¹) списання знецінених фінансових активів – списання знецінених фінансових активів за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки згідно з Положенням про визначення критеріїв для списання знецінених

фінансових активів банків України за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 13 квітня 2020 року № 49;”;

“13) якісна (достовірна) оцінка вартості нерухомого майна – оцінка, проведена без порушення принципів, методичних підходів, методів, оціночних процедур та/або на основі обґрунтованих припущень, що доводиться шляхом рецензування звітів суб’єктів оціночної діяльності про оцінку майна Фондом державного майна України (далі – ФДМУ).”.

2. У розділі II:

1) у пункті 7:

підпункт 1 доповнити словами “, оцінка стану списання знецінених фінансових активів банку”;

підпункт 2 викласти в такій редакції:

“2) другий етап – екстраполяція результатів оцінки якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями (за потреби), перевірка якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна (за потреби), розрахунок нормативів достатності капіталу з урахуванням екстраполяції та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна. Для банку, щодо якого Національний банк прийняв рішення про проведення оцінки стійкості із застосуванням двох етапів (першого та другого), – визначення необхідного рівня нормативів достатності капіталу банку згідно з Технічним завданням;”;

2) пункт 9 після слова “операціями” доповнити словами “, оцінки стану списання знецінених фінансових активів”;

3) абзац перший пункту 10 доповнити новим реченням такого змісту: “Оцінка стану списання знецінених фінансових активів здійснюється під час першого етапу оцінки стійкості банку згідно з вимогами Технічного завдання.”;

4) пункти 11 і 13 викласти в такій редакції:

“11. Банк подає до Національного банку Звіт про результати першого етапу оцінки стійкості банку в складі аудиторського звіту згідно з вимогами Положення № 90.

Національний банк установлює вимоги до формату Звіту про результати першого етапу оцінки стійкості банку в Технічному завданні.”;

“13. Національний банк має право здійснити перевірку дотримання банком/аудитором вимог Технічного завдання та перевірку висновків аудитора, наведених у Звіті про результати першого етапу оцінки стійкості банку, під час здійснення банківського нагляду.”;

5) пункт 14 доповнити новим підпунктом такого змісту:

“4) здійснити перевірку якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна.”;

б) розділ доповнити після пункту 14 двома новими пунктами 14¹ і 14² такого змісту:

“14¹. Національний банк здійснює перевірку якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна шляхом верифікації звітів суб’єктів оціночної діяльності про оцінку майна (далі – звіт про оцінку майна) та направлення їх на рецензування до ФДМУ.

14². Національний банк за результатами верифікації звітів про оцінку майна в разі відмови банку/аудитора від доопрацювання Звіту про результати першого етапу оцінки стійкості банку з метою визначення необхідних рівнів нормативів Н2 і Н3 у встановлені Положенням строки:

1) передає за згодою банку звіт про оцінку майна на рецензування до ФДМУ, якщо за результатами верифікації звіту про оцінку майна Національним банком встановлено, що визначена у звіті про оцінку майна вартість нерухомого майна не відповідає ринковій вартості та/або звіт про оцінку майна не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна;

2) здійснює розрахунок величини кредитного ризику, непокритого кредитного ризику, розміру основного капіталу, регулятивного капіталу, значень нормативів Н2 і Н3 банку без урахування/з вирахуванням вартості такого нерухомого майна згідно з Технічним завданням, якщо:

немає письмової згоди банку на передавання звіту про оцінку майна на рецензування до ФДМУ;

за результатами рецензування звіту про оцінку майна ФДМУ встановлено, що звіт про оцінку майна не повною мірою відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна і має значні недоліки, що вплинули на достовірність оцінки, але може використовуватися з метою, визначеною у звіті про оцінку майна, після виправлення зазначених недоліків; або звіт про оцінку майна не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним та/або непрофесійним і не може бути використаний.”;

7) пункт 16 викласти в такій редакції:

“16. Національний банк під час другого етапу оцінки стійкості банку:

1) здійснює екстраполяцію результатів оцінки якості кредитів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями на інші кредитні операції банку в порядку, визначеному в Технічному завданні, та перевірку якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна;

2) здійснює коригування величини кредитного ризику, непокритого кредитного ризику банку на звітну дату з урахуванням екстраполяції та

перевірки якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна, що отримане банком у заставу;

3) здійснює розрахунок розміру основного та регулятивного капіталу банку на звітну дату з урахуванням екстраполяції та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна;

4) здійснює розрахунок значення нормативу Н2 на звітну дату з урахуванням екстраполяції та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна;

5) здійснює розрахунок значення нормативу Н3 на звітну дату з урахуванням екстраполяції та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна;

6) визначає необхідний рівень нормативу Н2 на звітну дату для банку, щодо якого Національний банк прийняв рішення про проведення оцінки стійкості із застосуванням двох етапів (першого та другого), згідно з Технічним завданням;

7) визначає необхідний рівень нормативу Н3 на звітну дату для банку, щодо якого Національний банк прийняв рішення про проведення оцінки стійкості із застосуванням двох етапів (першого та другого), згідно з Технічним завданням.

Основний капітал, регулятивний капітал, норматив Н2, норматив Н3 розраховуються відповідно до вимог Інструкції № 368, інших актів Національного банку, що визначають методику розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків, з урахуванням результатів оцінки якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями, їх екстраполяції, коригувань фінансової звітності та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна.”;

8) у пункті 18:

підпункти 7 і 8 доповнити словами “, згідно з Технічним завданням”;

пункт доповнити новим абзацом такого змісту:

“Основний капітал, регулятивний капітал, норматив Н2, норматив Н3 розраховуються відповідно до вимог Інструкції № 368, інших актів Національного банку, що визначають методику розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків, з урахуванням результатів першого та другого етапів оцінки стійкості банку, прогнозу показників фінансової звітності банку, визначених на кінець кожного року прогнозного періоду за результатами стрес-тестування.”.

3. У розділі III:

1) пункт 21 викласти в такій редакції:

“21. Національний банк визначає необхідний рівень нормативів достатності капіталу банку, щодо якого Національний банк прийняв рішення про проведення оцінки стійкості із застосуванням:

1) двох етапів (першого та другого), – на підставі даних Звіту про результати першого етапу оцінки стійкості банку з урахуванням екстраполяції результатів оцінки якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями на весь кредитний портфель банку та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна;

2) усіх трьох етапів, – на підставі даних Звіту про результати першого етапу оцінки стійкості банку з урахуванням екстраполяції результатів оцінки якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями на весь кредитний портфель банку, перевірки якості (достовірності) оцінки вартості нерухомого майна та результатів стрес-тестування за базовим та несприятливим макроекономічними сценаріями.”;

2) абзац перший пункту 23 викласти в такій редакції:

“23. Результати, зазначені у Звіті про результати першого етапу оцінки стійкості банку/Звіті про результати оцінки стійкості банку, не змінюють даних фінансової звітності банку станом на 01 січня поточного року.”;

3) пункт 25² викласти в такій редакції:

“25². Банкам, щодо яких за результатами оцінки стійкості Національний банк не надіслав вимогу про складання програми капіталізації/реструктуризації, зазначену в пунктах 25, 25¹ розділу III цього Положення, необхідний рівень нормативів достатності капіталу відповідає їх нормативним значенням, установленим Національним банком.”.